

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küllve:
Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „
Egy hóra . . . . . 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
Telegdi K. Lajos könyvtároskédsében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELELVÉ.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron vételnek fel. Bélyegdíj minden külön bejegyzésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklamot magában foglaló újsónapszám 50 kr.

Nyilvántartási költségek minden petit sorozat 50 krajczár.

Hirdetések fölvetésnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adóznak vissza.

A középiskolai reform.

A közművelődésnek alapja a jó középiskola lévén, az illetékes szakférfiak most sűrűn foglalkoznak e kérdéssel, olyan középiskolát akarván teremteni, mely egy jónevelésű s alapos műveltségű jövő nemzedékkel lássa el a hazát.

Mint minden kérdésben, úgy a középiskolák tervbe vett reformjánál is sokféle nézet nyilvánul. — E nézetek közül sok elméleti és sok gyakorlati vélemény merül fel, melyeknek az a céljuk, hogy a középiskolák egységes alapra fektetve, tökélesbüljenek és feladatuknak jobban megfeleljenek.

A szakférfiak szerint a mai gimnázium oldotta meg a legjobban feladatát, összehasonlítva a real- és polgári iskolák eredményével és azért a mai gimnázium, a tanrendszernek bizonyos átalakításával, veendő zsinórmértékül az egységes középiskola megalakításánál.

De éppen a tanrendszer itt a bökkenő! Hisz a mai gimnáziumi s real-tanrendszer, melyet a német minta után nálunk behoztak, valóságos enciklopédikus zürzavart okozott s a tanuló ifjúság szellemi tulterheltségének okozója, mely nem kedvelte meg velők a tudományt, de attól elriasztja. Így tehát az egységes középiskola alakításánál a legfőbb az: hogy egy korrekt középiskolai tanrendszer létesíthessék; olyan, a mely ne írjon elő tömörked elvégezni való anyagot, a mely ne bénítsa meg a tanárok működését s ne kényszerítse őket arra, hogy szakmunkájukat végezzék, mert a mostani bürokratikus rendszer mellett azt végeznék. Itt az a legfőbb, hogy ez nap ez és ez a tananyag ebben és ebben az órában elvégezzessék és az a módszer-könyvbé bevezetve legyen, akár elsajátították ezt a tanuló alaposan, akár nem; mert a jövő órában már előbbre kell haladni; s ekként történik, hogy az általán közepes tehetségű tanuló ifjúság jó alappal nem bírva, nem tud sikeresen előbbre haladni s így jó sikert sem mutathat fel az egyes tárgyakban. Igazán, valóságos ismereteket kószoló intézett

lett a középiskola, honnan az ismeretek túlságos mértékben kizorult a nevelési hatáson.

Mi sem természetesebb, minthogy az ilyen középiskola erkölcsi tartalmat nem önt az ifjakba, mert az idealizmust végleg kizorítja, a humanizmust meg nem ápolja. De ezen a mai tanrendszer mellett nem is lehet csodálkozni.

A vallás s erkölcs tanítására tekintve egy órácska fordítván s még az érettségi tárgyak sorából is kitérültevé, ugyan hogy szereshetnének hiteles erkölcsi érzéket a tanulók? Nem a vallás-erkölcsi, de csak a fiktív, mert nem létező, humanus alapra lévén fektetve a középiskolák, hogyan szereshetnének ott vallásosságot s ebből kifolyólag kötelességérzetet az életben; nemes, humanus érzést, kitartást az élet küzdelmeiben, jellemet és erkölcsi érzetet?

Igazán aranykeretbe kellene foglalni König Gyula műegyetemi rektorának a közoktatási tanács ülésén mondott nyilatkozatát: »hogy bárhol is alkossák meg a jövő kor új középiskoláját, az csak úgy lesz tökéletes, ha képes lesz ápolni és fenntartani az ifjúság lelkében az idealizmust, mely a nemzetnek is fenntartó erejét képezi. Hogy t. i. nem az a fontos, hogy a középiskola egyik-másik tárgyból mit tanít, csak karakterképző legyen és az erkölcsi tudományos jellemet fejlessze az ifjúságot.

Míg a régi latin iskola a humanizmus zománczával vonta be az ifjakat, a mai középiskola, a klasszikus, különösen a latin nyelvek fogyatékos tanítása mellett, humanus érzéseket nem olt be az ifjúságba.

Hisz a latin klasszikusokat csak az előírás kedvéért és a grammatika syntaxis s analízis túlságos faszorozásával tanítják és míg egyrészt az ifjúság az érettségi vizsga letétele után egy egyszerű mondatot sem tud helyesen latinul kifejezni, — mert a szabályokra, analízisra s írásbeli gyakorlatokra az emlékezés s főleg a szóbeli fordítási gyakorlatok mellőzésével van a fősúly fektetve — addig

másrészt a remekírók megértéséről és nemesítő hatásáról szó sem lehet a mai latin nyelvtanítási rendszer mellett. Pedig a latin nyelv a magyar nemzet szellemi növekedésének, irodalmi fejlődésének és politikai életünknek legfőbb tényezője volt a múltban s így sikeres tanítása igen óhajtható volna a középiskolákban.

Par excellence nemzeti jellegűnek kell lenni az egységes középiskolának.

Tény ugyan, hogy a középiskolai tanárok eddig is a magyarosodás fő tényezői voltak, a magyar nyelvet és irodalmat honfiai lelkek hevével tanították; de hogy a magyar érzület a dunáninneni felföldi vármegyékben csak lassan hódít, ennek oka a középiskolák rossz területi elhelyezése. — Így p. o. Liptó, Árva, Turócmezgyékben, a hol pánszláv velleitások nem ritkák, alig van egy algimnázium, Lőcsén pedig a két középiskola csekély látogatottságnak örvend.

A meglévő középiskoláink közül az egységes alap miatt azonban egyet sem kell beszüntetni, legfeljebb területileg nemzeti szempontból alkalmasabb helyre áthelyezni. A középiskolai reform behozatalakor le kellene szüntetni a drága tandíjat, mely a szegényebb sorsuaknak megnehezíti az iskoláztatást.

Mostani középiskolai tanáraink jó tanerők, jó hazafiak, csak változzék a tanrendszer, a mely megadja nekik a módot, hogy a rájuk bízott tanuló ifjúságot az erkölcsi, nemzeti és értelmi alapműveltség zománczával fölékesítse, a gyakorlati életpályáknak nyugodtan átad-hassák.

Muzulmán sajtórendszabály. A fényes porta kormányja nagyon megerőltethette az elméjét annak a sajtórendszabálynak a megszerkesztésénél, melyet böles mihez tartás végett nemrégiben a konstantinápolyi lapszerkesztőknek és nyomdatulajdonosoknak a nyakára küldött. A furcsa sajtórendelet különben, hű fordításban, következőleg hangzik: 1. Első sorban figyelembe veendő az államfő és a császári család drága egészségéről szóló hírek, a vetések állásáról és az aratás kitünő eredményéről érkezett jelentések és végre a török ipar és kereskedelem fellendüléséről szóló köz-

lemények. 2. Olyan tárczát, melyet a közoktatásiügyi és közkereskedési miniszter, a közkereskedésre való tekintetből előbb át nem olvasott, kiadni nem szabad. 3. Tulhosszu tudományos és irodalmi tanulmányokat, a melyek egy számban nem férnek be, közölni nem szabad. A »folytatás« következő szavakat, a mennyire csak lehet, el kell kerülni, mert kellemetlen elmebeli megerőltetést okoznak. 4. A gondolatjelek használata tilos, mert botránnyos véleményeket szül, felzavarja a kedélyek nyugalmát s mint gyakori tapasztalat bizonyítja, ő császári felségére vonatkozó kértelműségre ad okot. 5. Előkelő férfiak nevét a legnagyobb gondalal kell mellőzni, ha például azt jelentik, hogy valamelyik helytartó vagy más hivatalnok nyilvános pénzeket lopott, vagy pedig, hogy sikasztás, gyilkosság, vagy valamely más bűntett miatt vizsgálatot indítottak ellene, akkor ezt vagy egészen el kell hallgatni, vagy pedig azt kell írni, hogy a tény még nincs bebizonyítva. 6. Sem egyesek, sem testületek kérvényét, a melyben előjáróik ellen panaszt emelnek, közölni nem szabad. 7. Idegen fejedelmek ellen elkövetett gyilkossági merényletekről vagy zavargásokról érkező híreket nem szabad közölni, mert az ilyen dolgok tudása csak felizgatná békeszerető népünk kedélyét. 8. E szabályrendeletet közzétenni tilos, mert nyugtalan és elégedetlen elmék megjegyzéseket tennének rá.

Tudományosság a közéletben.

A tudományosan képzett ember gyakran tapasztalhatja a közéletben, hogy tudományosság nem részesül kellő méltánylásban és képzettségét éppen azok vonják kétségbe, a kik az ismeretek hiányának oly fokán állanak, — melylyel felfogni sem képesek a tudomány bőségét és annak jelenségeit. A tudomány megszerzési vajmi nehéz dolog, melyhez nem elég az Isten által adott észbeli tehetség, de okvetlen szükség s hozzá, hogy a gyors felfogási képesség szorgalommal párosuljon már a gyermekévekben s a tudvány ösztöne ne szűnjön meg az önképzésre sarkalni életének következő napjain sem a tudományos embert.

Korunk a tudományosság kora, szeretik hinni és hirdetni sokan. Nézzük, ez az állítás valóban megfelel-e a valóságnak? Távolról sem! Hogy állításunk igaz, hivatkozhatunk a közéletben szerzett tapasztalatainkra, melyek arról győznek meg, hogy kelletlenül több a tudákos emberünk, de tudományos vajmi kevés van s azok sem részesülnek olyan méltánylásban, a minőre joggal számíthatnak.

A tudományos ember már gyermekkorában szorgalommal gyűjti azon kincset, melyet tudományának nevezünk s mennél többet tanul, annál jobban tapasztalja, hogy még sokat kell tanulnia. Nem elég az, hogy a tudomány foly-

ritett egyszerre, fehér az egyik, fekete a másik, csak hogy mindkettő irgalmatlanul át van lyukgatva, mi azonban éppen nem feszélyezte a találekony tulajdonost, ki a lyukas fehér köcsögre reá huzta a még lyukasabb feketét: és így lett ez valóságos ritkaság a maga nemében.

— Nos mi baj! dörmögi kellemetlen mely, torok-hangján. M gloptátok egymást? Vagy verkedtetek?

Most a Schneider és társa beszéltek és az ő czimboráik képezték a kart.

Majd az olasz beszél és most meg az ő társai morognak.

Most ez a csapat, majd az a csapat mordul egyet és már kész a láma.

— Csend! ordít közbe a Zoubek mély hangja. Egyik olyan, mint a másik! Schneider fizet három »halblit«, mert — mert az Uristen se nézhetné el, hogy . . . most . . . éppen most — és az a másik, az a kopaszfejű taliánus pedig fizet négy »halblit«, mert . . . mert ez az igazság! Ne volnánk csak ebéd után és ne volnánk — legfőbbképpen pedig hónap tizedikén, tudom Isten, még jobban megkeserülneket e napot! És most, miután e helyen megittuk a bekepharant, mindjárt kezét is fogtok egymással s kibekültök, mivel a harag egyenletlenségére vezet. Ti pedig kiáltatok reá, hogy: Ámen!

A kar »Ámen«-t kiált. Az olasz a zsebében kotorász és Schneider, ki nem egészen biztos abban, hogy a pantafir-né hitelez-e még, a fejét vakargatja.

Felóra mulva ismét újabb vita támad és pedig ez uttal magában a birói — barakkban. Valakit szerencsésen ki is dobna, de Zoubek utána szalad és ismét bedobja. Ma már elég volt így is a perlekedésből, mára már így is — munkaszünet!

Mesével határos biráskodás ez! De e nép

rek sejtlemesen! És csakugyan jól sejtett. Mert délben, mikor a munkának vége szakadt, a fel-pozozott olasz, több társaival a »biróságok« sietett. A Schneider és Komárek firma, néhány czimborá kíséretében szintén követte őket.

A birói tisztet Zoubek trhan viselte és pedig azon egyszerű okból, mert neki volt a legtágasabb barakk-ja. Zoubek, már nős ember volt. Igen szorgalmas neje és felnőtt leánya volt, kinek azonban nem sok kedve volt a trhan munkához. És Baruska, ez volt a neve, a mikor csak tehette, mindig is kerülte a trhan-okat. Nem is dolgozott velük soha, feldózással és varrással kereste napi kenyerét, a miért is azzal bosszantották, hogy »valami vasutas urra számít.«

Zoubek épp otthon volt, s alighogy meglátta a jövevényeket, nejét mindjárt elküldte — palinkáért, igen egy félliter palinkáért. Maga pedig felült egy nagy fatuskóra.

Baruska pedig egyszerűen hátát mutatta a vendégeknek.

Hallgatva várakozott mindenki, mivel a tárgyalásokat előbb nem lehetett megkezdeni, míg a biró palinkát nem látott az asztalon.

Zoubek szürke szemével meglegedetten szemlélgette a »feleket«, kiknek mindegyike, a bevett szokás értelmében, legalább is egy »halblit«-t tartozott neki fizetni.

Majdnem hasonos ez avval a szokással, mely hajdanában Franciaországban divott, a hol a perlekedő felek birákat különféle finom süteményekkel, czukorkákkal vendégelték. Nem éppen rossz szokás ez, mert az mégis csak jobb, ha az igazságnak a keze, nem pedig a szeme van megkötvé, bekvötvé.

A »halblit« már megérkezett. És Zoubek, miután jót huzzott belőle, köcsög kalapját nyomta fel fejére. Mióta ugyanis biróvá választották, mindig köcsög-kalapot visel. Két kalapot is ke-

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

A trhan-ok.

— Jan Neruda genre-képe. —

Átdolgozta: Ifj. Móricz Pál.

(Folytatás.)

3.

Azonban a bosszu órája nem készt soká. Mert másnap reggel már egy taliánus egy csattanó pontot kapott. — Hogy valyon a bűnös volt-e? Nos — talán!

Mikor reggel a két cseh a Diogenes koporsójából előmászott, csodálkozva kérdezték: »Hát e mi a csuda?«

Vizsga tekintetüket nem kerülte el senki. Majd egy olaszt, ki igen kihívó, gúnyos arccsal mosolygott reájuk, a verselő Schneider bekísért a közeli cserjésbe. A mérnök ur ugyan is elrendelte, hogy: »a vonalon nem szabad verekedni, de már arrébb, legalább 10 öltre a vonaltól, felőlem, akár agyon is üthetitek egymást!«

Az olasz, a kapott poffokért, nem kelt bírokra Schneider-rel, készt sem rántotta elő, mivel tudta, hogy a herculesi erejű Schneider ökle egy ütésevel ártalmatlanná tehetné. Hanem dagadt arccsal, fogait csikorgatva, távoznót a sűrűből. Komárek és Schneider azonban jól tudták, hogy nem fog annyiban maradni a dolog, csak arra voltak kíváncsiak, hogy mint fog a »biró« itélni.

— Régebben még, mondta Schneider, nem komédiáztak ennyit, hanem mindjárt késeket adtak az ellenségek kezébe, kiket előbb szíjjal fűztek egymáshoz és aztán — hajrá! Hanem már most a párviadal e szép fajtája rég kiment a divatból, de meg még sincs engedve! — Azt hiszem, iszunk, — jósolta Komá-

atnak

MÉBEN

SÉRE.

relévi mérleg.

alásáról.

usa, az egész

sztalék meg-

nt és egy el-

lltése.

ni s szavazati

ly 28-ik ezikke

óraig a tarsu-

smind a mérleg

heto.

atóság.

ak oly

ig van

„Valo-

ms házi

elljúság,

g, undor

al szor-

odáknál.

ek bizo-

svog ara

Magya-

ak oly

ig van

„Valo-

amásy Béla, Tóth

Vaday I. gyogy-

43—12.

AG

hivókat

rtfogásába

tonos észteréssel jár, de a tudomány eszközei tetemes anyagi kiadást is igényelnek, melyet visszafizetni a közelet van hivatva.

A valódi tudományos ember nem kötözött tudományosságának, de műveiből, tetteiből, modorából világosan kitetszik, — hogy széleskörű képzettséggel bír. Nem így tesznek azok, a kik betekintenek ugyan az iskolákba, de hamar ráunnak a tanulásra, félbehagyják azt s minden alap nélkül lépnek az életbe, de akkor sem arra törekcsenek, hogy iskolai tanulmányukat az élet iskolájában gyarapítsák, hanem fenhangon kérkednek ismereteik gazdagságával s oly ügyesen játszanak a tudományos ember szerepét, hogy a nagy közönséget gyakran sikerül tevedésbe ejteniök és így feleslegesnek tartják hiányos ismereteiket pótolni.

Nézzük már most, hogy minő haszonnal jár az igazi tudomány a közéletben. A tudományos ember igazi aldas a társadalomra. A tudományos ember kutató lelke nem pihen, folyton tudományos buvárlatokkal foglalatokodik, előtte nyitva áll a magasság és mélység titka, a múlt eseményeiből következtet a jövőre, s látnoki lélekkel találja el a következendőt. Kutat az ilyen ember, számításai a tudomány biztos alapjain pihennek. Az ilyen ember tudománya világító faklyául szolgál az emberiségnek. A természeti erőket kizsakmányolja, az embernek szolgálatába hajtja, eszközöket teremt, melyek az emberek millióinak kenyérkeresetét biztosítják.

A tudományos ember legtöbbje a szó hatalmával rendelkezik, ajkáról az ékesszólás varázsszavai ömlenek, irodalmi munkássága hatalmas eszköze a köznevelődésnek, az ismeretek terjesztésének, — az erkölcsök nemesítésének. A tudományosan képzett ember betöltheti hivatását. Az ilyen ember biztosan jár el kötelessége teljesítésében, nem tapogatózik, — gyorsan cselekszik, minden tétőlől kitűnik, hogy azoknak zsinórmértéke az ismeretekből veszi eredetét s mégis mit tapasztalunk? Nem azt-e, hogy a közéletben nem értik meg a tudomány nyilvánulását, félremagyarazzák érveit, kicsinylik, figyelembe sem veszik, mintha az élet lelke nem a tudomány volna.

Ez a körülmény annál sajnosabb, ha a tudomány, képzettség megítélése azon tudatlannak bíralatára bízatik, a kik a jót a rossztól, a nagyot a kicsinytől megkülönböztetni nem tudják, a kiknek rövidlátó szeme elkápráztat a tudomány világosságának láttára s nem látják, csak hallanak, de a mit hallanak, azt felfogni nem képesek.

Ez az oka aztán, hogy a közéletben ritkán ismerik el a tudomány becsét s mindig akadnak emberek, a kik a tudatlanság hiszékenységébe vetik minden bizalmukat.

Sajnos és a közügy hátrányára van, — hogy a tudomány becsét oly kevesen ismerik fel, mert hiszen a tudományos képzettség azon egyedüli eszköz, mely minden terepen eredményeket képes felmutatni. Nem az olyan tudományos embert értjük mi, a ki véka alá rejtett szövegnek tekinti tudományát, s elég önző arra nézve, hogy munkásságát a közéletől megtagadja. — Mi az olyan tudományos embert tartjuk közti-zletre méltónak, a ki életét a közügynek szentelve igazolja azt, —

és elhatározza, hogy összegyűjti összes papjait, mielőtt még elítélhetné őket a felelmes ellenfél. A gyűlés helyéül Debreczent tüzi ki, mert ott akar az eretnek Dáviddal megdisputálni, a kit úgy meg fog kergetni, mint a mesebeli tömjén az ördögöt. A nagyon is parancsoló, sőt gögös hangú levelen, melylyel papjait egybehívja, nem kevés sarkazmus vonul végig, különösen sikerült az eleje, mely egészen a pápai brévéket akarja utánozni, midőn így szól:

„En ki vagyok Péter pápa, a római Domatus papnak főpapja, felföldi és alföldi papoknak kegyelmes ura és püspöke, itt Debreczenben a római székek helytartója, hagyom és parancsolom stb.“

Az egybehívó levelek szétkülésével végződik a primitív dráma első felvonása.

A második felvonás elején nagy szorongásban találjuk Péter pápát, a ki már azt is bányi kezdi, hogy tanulásra adta magát, mert különben nem érné most oly szégyen, mint a milyent az a hitvány Varga (t. i. a Varga családból származott Dávid Ferencz) készül a fejére hozni. Ekközben lóhalálában érkezik Vikarius Pál, hozza a jóhírt: hogy parancs szerint gyűlének a papok, de a rémhirt is, hogy nyomukban vannak az erdélyi eretnekek, a kikkel a király levele szerint meg kell disputálniok. E rémhirtre Péter pápát majd elüti a körság, hideg borzongatja, láz veszi erőt rajta, ágyba kell fektetni és csak nagy nehezen nyeri vissza testi és lelki erejét. — Az alatt György kardinál a behívott kálmánista papokat sietve elszállásolja, úgy, hogy a megérkező erdélyi tudósokkal csak szót se válthassanak, mert könnyen az unitárius valásra pártolhatnának. Jöttek pedig Erdélyből Varga vagyis Dávid Ferencz, Carianus János, a kinek neve alatt egy jelesebb unitárius pap rejtőzik, Olasz Doktor, a kiből Blandrata Györgyre kell ismernünk és még többen, köztük Logikus Lajos, a kinek tulajdonítják az egész színműnek ha nem is írását, legalább

hogy isten legmegbecsülendőbb adományát, a tudományt, — az emberiség javára törekszik érvényesíteni.

A közügy érdekében, a közejört faradozó tudományos ember minden tétőlől kiviláglik, hogy a közügy érdekében faradozik, — de nem ritkaság, hogy vannak emberek, a kik különféle magán okokból kicsinyleni akarják a náluknál nagyobb emberek nagy tetteit s olyan embert igyekeznek előtérbe tolni a szereplés útján, a ki törpeségre nevezetű hasonló.

Nem ritkaság, hogy a képzettség még az intelligens osztálynál sincs kellően elismerve. Avagy nem azt igazolja-e a mindennapi tapasztalat, hogy mik a képzettséget anyagi gond terhel, addig sok üres fej ember meg nem érdemelt figyelemben részesül s oly állásokba jut, mely állások iránt sem képzettsége, sem jóakarata nincs.

A tudományos pályára készülő ifjakra nem lehet valami lelkesítő hatással a jelen körülmény. Azonban szeretjük hinni, hogy közel van az az idő, a mikor bármely terepen azé lesz az elsőség, a ki nagyobb szellemi tökével rendelkezik s nem a mostani tudókos és részrehajló emberek igazságtalan ítélete fogja mérlegelni az érdemet és elismerést.

Sz. Sz.

BELFÖLD.

A pótválasztások. Nagy-Tapolcsányban, ha annak mandátumáról a Huszon is megválasztott Szalavszky Gyula államtitkár leköszön, az ellenzéki jelölt szép kilátásokkal megy a küzdelembe, mert a tapolcsányiak zokon vették Szalavszkytól, a megválasztott kormányparti képviselőtől, hogy visszautasította a mandátumot. Istóczy és Komlóssy már is beutazzák a kerületet. Komlóssynak nagy kilátásai vannak a győzelemre, mert tapolcsányi születésű. Híre van, hogy a vidék nagybirtokosága ezuttal passzív magatartást tanúsít, s így a kormány jelöltjének, Fehér Miklós államtitkárnak kemény küzdelem lesz. Ujbanyan, bár már van kormányparti jelölt Kaldrovics ügyvéd személyében, Tisza István meg is fellép. Mint a kormányparti »M. U.« jelenti, Tisza István mellett maga a besztercebányai püspök Bende Imre, a kinek kastélya az ujbanyai kerületben fekvő Garam Szent-Keresztúron van, készül akcióba lépni. — Győrszigetben, a függetlenségi párt Horváth Lajos győri ügyvédet kiáltotta ki jelöltül. (Győrsziget a Csávolszky egyik kerülete.)

Uj honpolgárok. Temesvárról jelentik, hogy az osztrák-magyar állampolgárság államcsinált magyarországi vonalain az összes hivatalnokok és alkalmazottak, kik eddig nem voltak magyar állampolgárok, illetékes hatóságuk útján folyamodtak a magyar állampolgársági kötelekbe leendő felvételük iránt.

KÜLFÖLD.

Vulkovics meggyilkoltatásáról a »Sloboda« hosszabb cikket közöl. A cikk szerint az orosz diplomácia által felhasznált gonosztevő elemek azok, a melyek a török fővárosban az újabb gáztettet elkövettek. Az orosz diplomácia, miután minden törvényes

leírását*) Mindjárt megérkezésükkor nagy tisztesség éri őket, mert a város bírāja fogadja őket vendégül, a kire hiába üzen rá gőgösen Péter pápa, hogy kergesse ki házából az eretnekeket, mert a város bírāja már Dávid híveivel csatlakozott és éppen azért nem valami alázatos hangon utasítja vissza a kevély parancsot, mire Péter pápa meg nem állja, hogy a bírónak fejére ne idézze e latin magyar közmondást: Est fides in paraszt, si cut piscis in haraszt, vagyis parasztaban hűséget, harasztban halat ne keress.

Péter pápa e rossz auspiciummal, de teljes elszántsággal készül a nagy vitára, tanácsot tart Cardinal Györggyel és Vicarius Pallal, hogy közülök ki melyik erdélyi tudóssal álljon szemben. De nincs sok idő a tanakodásra, mert a város bírāja Péter pápa tudta nélkül beharangozta, ezuttal nem istentiszteletre, hanem heves disputációra, a melyet aztán a harmadik felvonás foglal magában.

Vallás történelmi szempontból bizonyára a műnek ez a része a legérdekesebb, de nekünk csak rövidre lehet fogunk az ismertést. A város apraja, nagyja begyűlt már a templomba, sőt két idegen hallgató is eljött, Gál és Máthé bíró, midőn Péter pápa büszkén bevonul és kiseretével együtt elfoglalja a magasabbra emelt helyeket. A nagy vetélkedés előtt Péter pápa is, Varga Ferencz is istenhez fohászolnak, az első a szentháromságtól, ez utóbbi az egyedül való istentől kérve segítséget.

A vitát Péter pápa kezdi, gőgösen és durván reá támad Varga Ferenczre, a kit eretnekeknek szidalmaz és a kit tüzhálállal fenyeget. Vargát az éktelen beszéd nem hozza ki sodrából, hanem teljes nyugodtsággal elmondja hitvallását, mely szerint istent egyedül való istennek hirdeti, Jézus Krisztust az isten egyetlenegye fiának ismeri, de már a szentleket sem harmadik személynek, sem külön istennek nem tartja.

*) Lásd az egész műnek szövegét és Javab Elemeinek rája vonatkozó levezetését a »Koszoruc 1879. évi folyamában II. kö. 357. lp. Egy XVI. századi kiadattal magyar színmű czím alatt.

eszköz megkísérelt a fejedelem megbuktatására és Bulgária eloroszítására, most már a leg-aljabb eszközökhöz nyul. Mialatt pedig az egész európai sajtó elléli az orosz üzelmeket, az európai diplomácia közömbös marad és egydlen lépést sem tesz a visszaélések megállítására. Vajon azt akarja-e Európa, hogy Bulgária is elveszítse türelmét és hasonlóképp gyilkos eszközökhöz nyuljon? A cikk befejezésül hangsúlyozza, hogy megbocsáthatatlan bűn volna, ha Európa és különösen a porta ez orgyilkosság után sem tenne lépéseket e gáztettek ismétlődésének megakadályozására.

Görögországból. A görög hivatalos lap királyi dekretumot közöl, mely a képviselőházat április 6-ig elnapolja. Bizonyos, hogy a képviselőházat, minthogy bizalmat szavazott Delyanninak, fel fogják oszlatni.

Határidő-naptár.

Márcz 3. Dalestély a »Bika«-szállóban.
Márcz 4. Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottságának havi ülése.
Márcz 5. Az evangélikus filléregylet theaeistélye a »Bika«-szállóban.
Márcz 6. Vasártéri vasut r. társaság közgyűlése.
Márcz 6. »István«-malom r. társ. közgyűlése.
Márcz 6. A torna-egylet házi versenye.
Márcz 7. »Debreczen« nyomda r. társaság közgyűlése.
Márcz 12. Az izraelita nő-egylet jelmez-bálja a Bika-szállóban.
Márcz 13. Függetlenségi kör közgyűlése.
Márcz 13. Debreczeni első takarékpénztár közgyűlése.
Márcz 13. Iparos kör közgyűlése.
Márcz 13. Polgári kör közgyűlése.
Márcz 14. Sajtóper.
Márcz 15. Emlékkünnepély a főiskola udvarán.
Márcz 15. A honvéd-egylet táncvizsgálma a Margit-fürdőben.
Márcz 28. Comenius-ünnepély a főiskolában.
Márcz 28. Sajtóper.
Ápril 16. Női házi-ipar és kézi munka-kiállítás megnyitása a nőegyleti árvaházban.
Ápril 23. és **24.** Löversenyek Debreczenben.

Ujdonságok.

* Az ibolyák hónapja. Márczius, az ibolyák hónapja, ugyancsak szépen kezd. Téli hidegdel, s hőesséssel közöntött be. Olyan tükáros téli idő keletkezett, mely bátran beillenek januárba is. A szél felkavarja a havat, s metsző hideggel vágja arcunkba. Külömben szép és tiszta hó a márcziusi, melyről a hagyomány azt tartja, hogy s építő szer. A kit a hiúság és az a vágy bánt, hogy szép legyen, most itt a kedvező alkalom. Finom és nem drága szépiót-szerhez juthat. (Konstatáljuk azonban, hogy mi ma reggel megmosdotunk a márcziusi hóban, de nem lettünk általa szebbek!) Azt hisszük, hogy e kétes értékű szépiót szer a hőlyek is örömeit elcserelelnék egy szál ibolyáért, a tavasznak e kedves gyermekéért. De mikor érjük el azt, hogy az erdő sűrűjében ibolya fakadjon? A gyöngye telért most szenvedünk meg, elveszítjük miatta a tavaszt. A tavasz, a virágfakadás, a poézis ideje, lassanként kiharad a kalendáriumból s a tél elmúltával minden átmenet nélkül következik a nyár. Az a napsugár, mely februárban korai reményeket idézett elő, csalfának bizonyult, csak azért ragyogott, hogy most helyet engedjen a fagnak. A földből kibujni akaró

virágok meglapulnak a hótakaró alatt, s türelmetlenül várják, hogy hóolvasztó, kikeletet értesztő langy szellő vonuljon át gyors szárnyakon a rónaság felett...

* A gazdasági intéző bizottság

szerdán d. u. a városház nagytermében igen népes ülést tartott. A gyűlésen Bészler Lajos tanácsnok elnökölt. A gyűlésnek több igen fontos tárgya volt. A baromvásártéren felállítandó mázsaház építtetése ügyében elfogadják a tanács tervezetét, melyben az összes berendezési költségek fedezésére, mintegy 2000 frt van fel-tüntetve. Tárgyalás alá kerül a Hortobágyi vásártér ügye is, melyre nézve Bészler tanácsnok terjesztett be egy tervezetet. E tervezet szerint a Hortobágyi vásárra vidékiek is hajthatnak jóságot, csakhogy tartoznak minden egyes darabért 8 kr. vásárpénzt fizetni. Továbbá, a Békessy László indítványára, javasolja a bizottság, hogy a hortobágyi hidvámot törüljék el, mivel annak szedése által a járókelő, helybeli gazda-közönség is igen sok zaklatásnak volna kitéve, ez indítvány felett majd a közgyűlés fog véglegesen határozni. Intézkednek továbbá a helybeli m. kir. üzletvezetőség azon átirata tárgyában is, melyben az megkeresi a várost, hogy a f.-abonyi vasut mentében szolgáló vasuti személyzetnek mutassanak ki oly helyeket, hol azok sertéseiket, teheneiket legeltethessék. Határozat hozatik, hogy bár különösebb helyet nem jelölnek is ki a vasutasok marháinak, de azért megengedik nekik, hogy sertéseiket, teheneiket panyván, a vonatok mentén legeltethessék. Tárgyaltnak még ezen kívül más apróbb folyó ügyek is.

* A tornaegylet házi versenye.

A debreczeni tornaegylet 1892. évi márczius hó 6-án, az állami főreáliskola tornatermében, a cs. és kir. 39-ik gyalogezred zenekara közreműködésével, házi versenyt és ennek befejeztével a »Margit-fürdő« disztermében, elsőrendű zenekar közreműködésével társas estélyt rendez. A házi verseny kezdete délután 3 órakor. Belépti-díj nincsen s belépti gyűjtél a meghívó szolgálat; az egyleti tisztelbeli-, pártoló- és működő tagok meghívó előmutatása nélkül is belephetnek. A társas estély kezdete este 8 órakor, vacsorára egy teríték ára 1 forint 50 krajczár. — Vacsorára előjegyezhetni Chappon Károly ur vivó termében (Nagy-uj-utca 1708. sz.); továbbá ifj. Gyürük Sándor ur piac-utcai üzletében és dr. Orbán József ur ügyvédi irodájában (Nagy-csapó-utca 328. sz.) Kérjük az előjegyzést lehetőleg márczius hó 4-ig bezárólag eszközölni. A vacsorát tánc követi.

A verseny műsora:

1. Felvonulás az előkészítő csoport tagjaival és szabad gyakorlat.
2. Súly-emelés.
3. Gyakorlatok a nyújtón.
4. Gyakorlatok a korlátton.
5. Buzogány gyakorlatok.
6. Magas ugrás.
7. Csoport-vívás.
8. Tav-ugrás.
9. Gyakorlatok a gyűrűs hintán.
10. Iskola-vívás.

ott hagyja az unitárius vallást, de ha mellette, akkor Vikariusnak kell a kalvinistáktól elszakadni. — Vikarius esküvel fogadja, hogy megtartja a főtételt és akkor az olasz doktor felteszi a kérdést, ha olvasta-e a bibliának valamely részében, hogy a szentlekek az istenségnek harmadik személye? Vikarius egy kevés ideig habozik, de aztán nyíltan és ünnepiesen kijelenti, hogy a szentírásban sohasem találta meg a szentháromságot, sem az örököt való fiu istent, sem a szentlekeknek kalvinista értelemben való istenségét.

E kijelentés után Vikarius fölkel a szentháromság-valló papok közül és az unitárius tudóshoz csatlakozik, mire a hallgatóság nagy örömmel és lelkesedéssel szintén az unitárius hívekhez pártol; a színmű pedig a szerzőnek e fohászzkodásával ér véget: »Az ur minden sötétségben ülőket hozzon világosságra az ő nagy nevéért. Amen.«

Péter pápáról a szerző egy szóval sem emlékezik meg darabja végén, de nekem nem szabad róla megfeledkezem. — Mélius Péter jó hírneve és becsülete közelebb annak kinyilatkoztatására, hogy a színmű nagyon is elfogult ő ellene, hogy Mélius, ha netalán a gyulafejevári vitában nem is győzte meg ellenfeleit, soha, egyetlen mérkőzés alkalmával, sem viselte, nem viselhette magát oly gyávrán és ügyetlenül, mint a hogy a mi unitárius ironok velünk elakarná hitetni, valamint azt sem szabad föltönnünk, mintha Mélius Juhász Péter az ő híveinek nyáját csak oly könnyen elhagyta volna ragadozni, sőt ellenkezőleg a hitviták tüzet — folytató legyen azok akár az ő otthonától távol, a rája nézve idegen Tordán, Nagyenyeden, Gyulafejevárt, avagy esetleg Debreczenben, saját hívei körében — mindig és mindenütt megállotta bátor lélekkel, Kalvintanait védte kifogyhatatlan tudományával és törhetetlen kitartással, megvédte még a fejedelmi kegy elvesztése árán is, úgy, hogy az általa végig küzdött disputációk — ha nem is tették őt pápává, de Debreczent bizonyára azok tették kalvinista Rómává.

11. Ló
12. V
13. F
14. D

* Hus

dasági intéző azon kérvényének megkér a tanácslás elterjesztés a költések

* Pes

czen szigetén kocsik oly a Szaparyi tek folynak osztláru kónak, addig sok szenny, vagy a ka élelmi tarisz honnét hull utalat, sőt a kocsiha né tekinteni is, a piros bört tesen port méltóságos méltóságos, csak falócaim gy törődnek

* A

napság márczius, sem kor ebédelt nem mikor kor tánczó dáriumban, és egyéb d

Tesz

szirva néző lányok és pótolná ökögyon. Nem legalább ne is vagy né Szaparyék ségére. M volt az? Az egyik a másik a madik a dik az osz Perzs mindnyájan mégis min rencsésen egyeb. min

Az

vettük a izr. betegs márczius szálloda rendez, má rendező ára 1 frt. nek szem Felülizetettből köztáztatnak. Boros test valamint

* Pa

työlve bez hellel, de hosszabb szülöttek spanyol ny vitását fut szájkba te futyülés a a ki gyak mástól az

* A

febr. hó ben jól s saját pén épületébe mal szik sen mint e sokasá ben folyt ből tisztá tésék: F Imre fő József 20 kr., Szath

* E

feletti bí nak elár

* E

társaság a v. fel ezuttal is zett róko melynek remekelt kedvvel rut kép naczne, Bernhar záné, K Le a ny és Irén Frida és Paula.

* m

ménese ban, h boszló a »Bika

aró alatt, s türel-
sztó, kikeletet eb-
at gyors szárnya-

Értékbizottság

gyűlésében igen
Beszler Lajos
nek több igen fon-
terében fellátandó
elfogadják a ta-
összes berende-
2000 frt van fel-
ul a Hortobágyi
Beszler tanácsos
E tervezet szerint
ek is hajthatnak
minden egyes da-
eni, Továbbá, a
javasolja a bi-
ndvámot törüljék
a járkelő, hely-
sok zaklatásnak
lett majd a köz-
rozni. Intézkednek
zletvezetőség azon
a megkeresi a
mentében szolgál-
sának ki oly helye-
ket legeltessehek.
különösebb helyet
sok marháinak, de
hogy sertéseiket,
ek mentén legel-
ezen kívül más

Házi versenye.

1892. évi márczius
torna tornaműben,
red zenekara köz-
lyt és ennek befé-
szterében, első-
sével tartsa estélyt
dte délután 3 óra-
lepti jegyül a meg-
zletbeli, partoló-
elmutatása nélkül
ely kezdete este 8
ek ára 1 forint 50
egyezhetni Chappon
Nagy-uj-utca 1708.
andor ur piacz-ut-
József ur ügyvédi
a 328. sz.) Kérjük
rczius hó 4-ig be-
rat tánc követi.

Ünnepek:

szülő csoport tag-

ton.

aton.

ok.

ús hintán.

ast, de ha mellette,

kálynistától elszá-

fogadja, hogy meg-

az olasz doktor fel-

te a biblíának vala-

ntlékek az istenség

Vikariss egy kevés

ntan és ünnepiesen

tan sohasem találta

em az öröktől való

nek kálynista érte-

arius fölkel a szent-

re a hallgatóság nagy

s szintén az unitárius

pedig a szerzőnek

sz. Az ur minden

világosságra az ó

zo egy szóval sem

gen, de nekem nem

m. — Melius Péter

telez annak kinyi-

mű nagyon is elfo-

ha netalan a gyu-

győzte meg ellenfe-

zés alkalmával, sem

sgát oly gyávan és

mi unitárius irónk

amint azt sem szá-

Mélius Juhász Péter

ok oly könnyen el-

t ellenkezőleg a hit-

ten azok akár az ó

zve idegen Tordán,

art, avagy esetleg

körében — mindig

átor lélekkel, Kálmán

ntudománytal és

egvédté meg a feje-

an is, úgy, hogy az

acziók — ha nem is

brezent bizonyára

- 11. Lóugrás és gyakorlatok.
- 12. Verseny-vívás.
- 13. Füzér a Klapka-induló hangjai mellett.
- 14. Díj-kiosztás.

* Huszonöt éves jubileum. A gazdasági intéző bizottság gazdasági ügyeiret azon kérvényét, melyben az 25 éves fennállásának megünneplésére 4000 forint segélyt kér a tanácsot, indítványozza a városi közgyűlés elterjesztetni, hogy ott hozzanak határozatot a költségek mikénti fedezése tárgyában.

* Pesties vasuti kocsi. A debreczeni szigeti vasut vonalon a III-ad osztályu kocsi oly szennyesek, rondák, piszkosak, mint a Szapary kormány politikája. Napok, sőt hetek folynak le addig, míg egy-egy ilyen III-ad osztályu kocsinak csufolt disznóolat kitakarítanak, addig aztán ott rohad, s párolog az a sok szenny, hulladék, a mi a bocskoros oláh, vagy a kaftanos galicizai zsidó batyujából, élelmi tarisznyájából, kaftanjáról, vagy ki tudná honnét hullott le és gyült össze. Ugy hogy utalát, sőt egészség elleni vétek egy-egy ilyen kocsiha nem hogy utazni, de még csak betekinteni is. Helyén volna már, ha nem csak a piros bársonyos vasuti kocsi, természetesen potyajegygyel, utazó nagy és kis méltóságos urak kényelmével, de a szegényebb, csak a III-ad osztályu kocsi kemény faloczáin gyöttrődő utazók egészségével is törődne a legfőbb vasuti hivatalnok.

* A farsang vége. Dehogy az. Ma-napság már nem igazodnak az emberek sem a löcsei, sem egyéb naptárak szerint. Nem akkor ebédelnek, mikor a nap deleit mutat, hanem mikor megjön az étvágyunk, és nem akkor táncolnak, ha farsang van írva a kalendáriumban, hanem kiki mikor jó kedve van, és egyéb dolga nincs.

Teszem az idej hivatalos farsagnak is sirva nézhetnének utána a férjhez menendő lányok és eladó legények, ha a bójt nem kárpótolná őket. Felfordult farsang volt az nagyon. Nem vizkeresztkor kezdődött, hanem legalább négy héttel az előtt, és tartott utána is vagy négy hétig az országos mulatság, amit Szaparyék rendeztek az „oh nép” gyönyörűségére. Micsoda hőbortos, összevissza tánc volt az! Négy colonban táncolt az ország. Az egyik colonban a nemzeti toborzót járta, a másik a függetlenség lassu magyart, a harmadik a negyvennyolcas ropogóst, a negyedik az osztrák kánkánt.

Persze, hogy drága mulatság volt, melyet mindnyájan belepti díj nélkül nézhetünk, és mégis mindannyian megadtuk az árát. Szerencsésen elmult ez is s nem maradt belőle egyéb, mint katzenjammer.

* Az izr. nőegylet jelmezestélyére vettük a következő meghívót: A debreczeni izr. betegsegélyező és ápoló nőegylet. folyó évi márczius hó 12-én alaptökeje javára a „Bika” szálloda diszteremben zártkörű jelmez estélyt rendez, melyre czimzett tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté 8 órakor. Belepti-jegy ára 1 frt. Páholy-jegy 2 frt. (páholyba belépőknek személyjeggyel is kell ellátva lenniük.) Felülfizetések a jótékony cél iránt való tekintetből közönséggel vételnek és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók: Baum Miksa, Boros testvérek és Rott Lipót urak üzletében, valamint este a pénztárnál.

* Fűtőlő beszéd. A kanári szigetek lakói fűtőlő be-zénekk E beszédem az idegenek előtt érthetetlen, de messzire hallható. Lajard J. természetűdös hosszabb megfigyelés után annyira jutott, hogy a beszédültekkel könnyen érintkezhetett. A szigetek a spanyol nyelvet beszélik, csak hogy a hangok intenzitását fűtőlő által erősítik. Két vagy négy ujjakat szájukba teszik és teljes erőből fűtőlőnek. A beszéd és fűtőlő és keveréke idegen ember előtt érthetetlen, de a ki gyakorolt benne, könnyen megkülönbözteti egymástól az egyes szavakat.

* A derecskei polgári olvasóköri febr. hó 28-án igen népes és minden tekintetben jól sikerült polgári táncvizsgalmat rendezett saját pénztára javára az új városháza díszes épületében; melynek nagy terméi az alkalommal szűknek bizonyultak, a mennyiben összesen mintegy 400 személy volt jelen s daczára e sokaságnak a mulatság a legpédásabb rendben folyt le. Összes bevétel volt 160 frt, melyből tiszta jövedelem mintegy 110 frt. Felülfizetések: Fráter Barna főszolgabíró 1 frt, Kovács Imre főjegyző 60 kr, Mandel B. 60 kr. Szabó József 20 kr, Fonyi Elemér 20 kr. Úray Gy. 10 kr, Szathmári S. 10 kr.

* Bika vásár. A törzsgyűlési számfeletti bikák márt. 29. és áprilisi vásárok fognak elárvereztetni.

* Házi mulatság. Díszes és kedélyes társaság gyűlt egybe tegnap Éricz Ernő m. á. v. felügyelő vendégszerető házána, hogy ezuttal is kifejezze a kedves család iránt érzett rokonszenvét. — A gazdag dejeuner után, melynek változatossá tételében a háziasszony remekelt, tánc következett, mely pajzán jókedvvel éjfelutáni eltartott. — A hölgykoszort képezték: Asszonyok: Bahunek Ignáczné, Basa Gaborné, Balugyánszky Beláné, Bernhart Raphaelné, Ericz Ernőné, Fetter Gézané, Kondor Bertholdné, Szigmeth Károlyné Leányok: Bahunek Jolánka, Bernhart Anna és Irén, Éricz Jolán és Gizella, Szigmeth Frida és Irma, Kondor Klára, Ericz Ottilia és Paula, Szigmeth Lujza, Éricz Sarolta.

* A czifra ménes ménjeinek, egyes ménesekbe elosztása, e hó 13-án lesz a „folyóban”, hol a ménes téli szálláson van.

* Dal- és táncestély. A hajdu-szoboszlói jótékony nőegylet 1892. mártius 12-én a „Bika” vendéglő nagytermében saját pénz-

tára javára a daleylet közreműködése mellett zártkörű dal- és tánc-estélyt rendez. Belepti díj: személyenként 1 frt, családjegy 1 frt. Kezdeté pontban 8 órakor.

* Nánás város kérvénye. Nánás várost a gazdasági intéző bizottság elutasítja azon kérvényét, hogy árverésen kívül szerzhessen be a törzsgyűlésből tenyészbikákat.

* Vonat késés. A tegnap esti Szatmár felől jövő vonat csaknem két órát késett, mivel a posta kocsi vastengelye utközben tüzet fogván, azt csak hosszabb késedelem után lehetett egyik kis állomásba bevonszolni, illetőleg kicserélni. Ugy látszik, hogy nem csak a szegény árvaszegek tótoknak, de még a „M. Á. V.”-oknak is elfogyott már a — zsirozója, min azonlan a nagy tót Baross gazdálkodása miatt éppen nem lehet csudálkozni...

* 1350 billió ezüst forint. Egy bókészüseről ismert bécsi bankárhoz beállított a napokban egy szegény diák és 5 frt honorárium fejében oly pénzfórást ajánlott fel neki, melyet a világ összes hadügyminiszteri sem bírnának kimeríteni. — A bankár jól tudta, hogy az ifjú csak tréfál, de azért nem szakította félbe, de annyit mégis mondott, — hogy kifizeti neki az öt forintot, ha az előhozott ügy valóságban alapul. „Már száz év előtt tette Proust vegyész azt a felfedezést, — hogy a tenger vizében ezüst van. Malaguti és mások mennyiségileg is megvizsgálták a tenger vizének tartalmát s úgy találták, — hogy egy köbméter 10 milligrammot s így 100,000 köbméter egy kiló ezüstöt tartalmaz. — Egy köbkilométerben tehát 10,000 kiló ezüst van amelyből 900,000 o. é. ezüstforintot lehet nyerni. A világtengernek 1500 millió köbkilométer a tartalma, melyben tehát 1350 billió ezüst forint van oldott állapotban. A bankár egy darabig megbámulta a nagy matematikust, aztán megjegyezte: „Itt az öt forintja, azonkívül a tiszta jövedelem is az öné.”

* Próbabál. A tegnapi napon tartotta meg Alföldy Károly tánc-tanár növendékeivel ez idej utolsó próbáját a „Margit”-fürdő diszteremben. Városunk e közelsimérésre méltó tánc-tanára ezuttal is bizonyítékát adta szakzerű tánc-tanítói képességének, mely növendékeinek szabatos táncában, oly nagyon észrevehető volt. — A próbálon ugyan nem nagy közönség jelent meg, de a kik ott voltak, gyönyörködtek a jövődől bálhősöknek kedves és üde tánczain. Különösen a 7 éves Alföldy László és a nála fiatalabb Sajó Berta, magyar „szóló” táncza vonta magára a közfigyelmet, melyért zajos tapsot, no meg néhány szép narancsot kaptak. Az első négyest Kiss Pista élvezhető zenéje mellett 42 pár tánczolta. A mulató fiatalság késő hajnalig örült egymás jövedének.

* Pályázat tankönyvekre. A valás- és közoktatásiügyi miniszter a kisdudó intézetekben szükséges következő tankönyvekre pályázatot hirdet: kisdudónevelés és módszertan, a magyar nyelv és irodalom a természet-tudományok tankönyvére és az alaki munkákat ismertető könyvre. A módszertan, valamint a magyar nyelv és irodalomnak az első osztály számára megszabott részére, ugyszintén a természet-tudományok tankönyvére és alaki munkákat ismertető könyvre a pályázati határidő ez évi június 1-je. A kisdudónevelés és módszertannak, valamint a magyar nyelv és irodalomnak a második osztály számára megszabott részére pedig december 31-ike. Az idegen kézzel irt és bekötött munkákat a jeléges levéllel együtt a közoktatásiügyi miniszteriumhoz kell benyújtani, melyeket az orsz. közoktatási tanács fog megbírálni. A tankönyvek 1500—1500 példányig terjedő minden egyes kiadása után egy-egy nyomtatott ívért 30 forint tiszteletdíj jár. A bővebb feltételek a miniszteriumban tudhatók meg.

* Felhívás és kérelem. A helybeli „iparos kör” mindazon t. tagjai, kikhez a kör újabb három évre leendő megalakítása czéljából tagok gyűjtése végett aláírási felhívás-küldetett, tisztelettel felkéretnek, hogy miután a tagok számáról az e hó 13-án megtartandó közgyűlésen jelentést kell tenni, a nálók levő aláírási felhívásokat Szedlák József körpénztárnok ur piacz-utczai üzleti helyiségébe folyó hó 10-ig beadni sziveskedjenek. A választmányi tag urak s azon egyes iparügy barátok, kikhez ily aláírási felhívás küldetett, a kör érdekére való tekintetből e helyen is felkéretnek, hogy az aláírási felhívás beadásáig etelő néhány nap alatt is sziveskedjenek a körbe való belépésre minél több tagot megnyerni, hogy a tagok elegendő számánál fogva a kör életképessége s a hozzáfűződő igények megvalósíthatása is minél inkább biztosíthat legyen. Az előkéség.

* Kun László szekere Nánáson. Drasztikus módon szegényített meg két furfangos tolvajt, kik mesterségükre nézve különben is lókupeczek, a h. nánási csendbiztos. E két jómódar ugyanis, a nevüket ezuttal elhallgatjuk, a napokban nem lovat, de szekeret lopott egyik tiszamenti falu vendéglősétől. A vendéglős azonban nyomára jött a tolvajlásnak s sürgönyileg tudatta azt a h. nánási rendőrséggel, mely, mire a két jómódar, a két derék lókupecz — apa és fia — a lopott szekéren haza érkezett, már várta őket. Alig fogták ki tájékozó lovaikat a lopott szekérből, már is ott volt embereivel a csendbiztos, ki aztán, Solon se tehette volna bölcsében, a lopott kocsi mindjárt fel is huzatta, még pedig a — tolvajmándjót is, a két városzerte ismert lókupecz-

czel a városház elé. Volt persze elég nevetés, és kacaj „Kun László szekere” — e modern utánzása láttára. — A kocsitolvaj lókupeczek felett majd a j. bíróság fogzítelni.

A világ legrejtélyesebb művésze. — Indus varázslók csodáit. —

Az európai kultúra rég túlhaladta a keletit, de az orientális bűvészet a civilizált világ Boscói nem képesek versenyezni. Ezen a téren India áll első helyen. Európa legelső szemfényvesztői — közönséges csempürögők az indiai varázslókhoz képest. Ezeknek bűvészei közt sok olyan titok van, a mi megfajthatatlan.

A lapok írják, hogy a berlini panoptikum-ban most egy indiai mohamedán fakir produkál esténként ámulatot keltő és megfajthatatlan mutatványokat. Szolimannak hívják s erőteljes, jól megtermett férfi, a harminczas években. Egészen jól beszél francziául.

A földön guggolva, egy, izzó szénnel töltött edényben valami port éget el, melynek füstjét lenyeli, hogy magát mutatványaihoz szükséges állapotba helyezze. Azután hosszú, hegyes és meglehetősen erős tüket szed elő s keresztül szurja azokat arczán, fülein, orrán és végül torkán a hol állva hagyja. A sebekből csak akkor buggyan elő vér, ha a közönség közül ezt valaki külön kívánja.

A következő mutatványhoz Szolimán erősebb tüt használ. Ezzel keresztül furja a nyelvet és a tüt addig forgatja, míg a nyelv csavara alakuvá nem lesz. Ezután borotvaélességű yatagan tesz meztelen hasára egy súlyos fakalapácsal üti a yatagan hátlapját, anélkül, hogy testén egy pirosvonásnál egyéb támadna. A legborzalmasabb mutatvány azonban az, mikor a hegyes aczéllal szemgölygőjét rángatja kía szemüregből a látóideggyel és mozgató izmokkal együtt s szemét ujjai közé véve mutatja a közönségnek s azután ismét visszabocsátja.

Merges kigyókkal is játszik, melyek közül egyet-egyet mindenestül elnyel. Végül Szolimán az izzó széndarabok közül egyet alsó karjára tesz. Mikor onnét egy idő múlva elveszi, az egésznek semmi nyoma sem látszik. Magyarázat e produkáczióra nézve nincs; föl kell tenni, hogy a fakirok bizonyos, évszázadokon át megörzött titkok birtokában vannak.

A „Chambers Journal”-ban egy Indiában utazott angol leírta a többi között a mango-fa növesztésének a mutatványát. E mutatványt — így írja — egyszer márcziusban, saját házam verendáján produkálták és pedig előttem s még más három nagy szkeptikus és élesszemű egyén előtt, a kik egy félkörben ültek, melynek közepén egy nagy virágserép volt, melyet csak az imént töltöttek meg a kertünkkel való friss földdel. A szemfényvesztő valamit kevert a földre s egy száraz mangomagot tett bele; aztán megöntözte s egy hosszas, négyzögű vászonnal letakarta.

Mialatt a bűvész és segéde egyéb csodás ezermesterséget mutogatott a többi nézőknek, mi négyen összes figyelmünket a mangonak szenteltük, elhatározza, hogy semmikép sem engedjük magunkat elámitani. A vászon egyszerű csak elkezd emelkedni. A mint körülbelül nyolcz hüvelyknyire emelkedett, a bűvész odalépett, a cserép érintése nélkül megfogta a vászon két végét s szemeink láttára óvatosan fölemelte s ime egy fiatal mangó sarjadéket pillantottunk meg, mely körülbelül egy hetesnek látszott.

A bűvész a procedurát ismétli, miközben a fáska először két láb magas, később három láb, négy láb, azután zöld gyümölcsessel, majd érett mangóval lett rakva, a mit a bűvész leszedett s nekünk adott, hogy fogyaszszuk el. Az európaiak mindent megvizsgáltak, a fát, cserepet, vásznat, anélkül, hogy valami gyanust találtak volna; a bűvész nem volt egyéb a csipőjén keresztül kötött övnel, a mit szintén megvizsgáltak.

Debreczeni piacz.

Debreczen, márcz. 3.			
Heti vásár.			
(márczius 1.)			
1 mm. Buza	10.50	10.40	10.30
1 mm. Kétszeres	9.00	8.90	8.80
1 mm. Rozs	8.80	8.70	8.60
1 mm. Árpa	5.80	5.70	5.60
1 mm. Zab	6.00	5.90	5.80
1 mm. Tengeri	5.10	5.00	4.90
1 mm. Köles		5.50	
1 mm. Rizs		22.00	
1 mm. Borsó szepességi		20.50	
1 mm. Lencse		22.00	
1 mm. Bab fehér		10.00	
1 mm. Köles kása		10.00	
1 zsák Burgonya 1.10 frt. mm.	2.20		
100 kiló Szalonna	42.00	44.00	
100 kiló Haj	46.00	50.00	

Marha-vásár.

(márcz. 1.)
Marha. Felhajtattott 1200 drb, eladatott 460 darab.

Arak: a régiék.
Irányzat: lanyha.

Sertés-vásár.

(márcz. 1.)
Sertés. Felhajtattott 2850 drb, eladatott 2002 drb.

Arak: Sovány sertés párja: hat hónapostól egy évesig 15—20 frtig, egy éves egy és fél évesig 25—35 frtig. 2 évesőtől fejebb 40—50

frtig. Öreg sovány 50—60 frtig. Kövér sertés kilója 40—45 krajczár.
Irányzat lanyha.

Színház.

K. Kopácsi Juliska, a népszínház énekesnője, jelenleg Szabadkán vendégszerrel. A pályahabzban megérkezésekor Sziebenburger színhágyi bizottsági elnök fogadta s a város díszfogadón vitte be a „Pest város-choz” címzett szállóba. Bemutatól „Szép Helénában” lépett föl s a szép szamu közönséget egy csapásra hódította meg bájos, diszkret játékával. Nyílt színen is sok tapsot kapott s néhány áriáját meg kellett ismételnie. Vasárnap „Náni-t.” játszotta nem kisebb sikerrel. Utolsó föllepte hétfőn volt a „Nebantsvirág”-ban.

Magyar történeti drámaciklust kezdett meg Rakodczay Pál szinigazgató Eperjesen. A ciklus Jókai poétikus drámájával, a Szigetvári vértanúk-kal kezdődött nagy közönség jelenlétében, mely a főszereplőket, úgy mint Laczkó Arankát (Anna), Partos Etelt (Mária), Szerdahelyit (Zrinyi), Rakodczayt (Szulejman), ugyszintén a korhó kiállítást igen méltányolta. A ciklus közelebbi darabja Jókai Könyves Kálmán-ja, lesz, melyet a vidéken Rakodczay hoz gyakrabban színre.

KIMUTATÁS

a debreczeni telefon hálózat beszélő állomásairól

32. Angol királynő száll.	30. Kunz József és Társa czég
69. Államvasutak állomás főnöke.	67. Dr. Kola János, ügyv.
75. Államvasutak üzletvezetőség.	59. Kaszanyitzky E. üzlete.
34. Dr. Balkányi Emil orv.	106. Komlóssy Arthur ügyvédi irodája.
40. Dr. Balkányi Miklós, ügyvédi irodája.	47. Kohn Henrik főüzlete.
91. Dr. Balkányi Miklós lakása.	23. Kohn Henrik főüzlet.
84. Bauer és társa gépgyára.	51. Dr. Legányi Gyula orvos.
36. Berger Henrik, iroda.	1. László Albert könyvkereskedése
14. „Bika” szálloda.	74. Légszeszgyár
65. Dr. Balkányi Ede, orv.	53. Magy. francia bizt. társ.
37. Berger Jenő műépítész lakása.	15. „Magyar királyi kávh. Margit” fürdő
83. Casinó.	71. Matolcsy István épít. lakása.
90. Csanak József nagykereskedése.	48. Mentelep parancsnok.
90. Dr. Csikos Sándor, orv.	38. Osztrák-magyar bank
18. „Debreczeni szerk.	10. Pavillon lakonya (katonai kényszerl.)
35. „Debreczeni Ellenőrszerk.	24. Parragh Mór üzlete.
55. „Debreczeni helyi vasutak” irodája.	16. Parragh Mór gőzm.
45. „Debreczeni helyi vasut nagyerdei indóház.	33. Dr. Popper Alajos, orv.
104. Debreczeni Első Takapénztár.	31. Rendőr főkapit. magánlak.
2. Dohánygyár.	87. Rendőr főkapitányság
20. „Debreczeni Hirlap	95. Rendőr alkapitányság
28. Debreczen sz. k. város bejelentési hivatala.	156. kerület
52. Első magyar ált. bizt. társ.	27. Rendőr alkapitányság
9. Eperkerti faraktár.	11-ik kerület.
79. Első debr. fakeskedő társ. irodája.	45. Rendőr alkapitányság
17. Első debr. fakeskedő társ. fióküzleti irodája.	III. kerület éjeli órs.
46. Fördőmester.	41. Rendőr alkapitányság
68. Főispán.	IV. kerület
6. Feischl Fülöp és Fiaczég.	56. Rendőrség az indóháznál
13. Fürst Mátyás és Fiaczég és Áron Miksa czég.	63. Rosenber Albert öz. szállító
86. Frohner szálloda	5. Rothschnek V. Emil gyógyszerára
85. Glück Adolf pinczér ügynök.	80. Riesz Lipót czukraszadaja
103. Gebauer K. első hazai érczkoporsó-gyár technikai intézet.	73. Riesz Lipót sütőődeje.
89. Gondy és Egey fényképesztelő műterme	99. Rotschnek W. Emil lakása.
60. Gebauer Károly érczkoporsó gyára	57. Szikszay Lajos építész
62. „Hungária” kávéház.	10. Stern József és testv. czég kefégyára
102. Dr. Hollander Dezső	21. Stern József és testv. faúra gyára.
81. Ipar- és kereskedelmi bank	57. Taifer Ignác
94. Iparegyesületi takaré- és hitelintézet	58. Termény- és áru közraktár.
39. „István” gőzmalom	61. Turai Farkas irodája
19. Keresk. és iparkamara	26. Tízoltság
66. Kegeylet temetkezési intézet	29. Tóth Guia vaskeresk.
4. Kovács Gábor ügyvéd.	32. Varga Ferenc építész
11. Közkórház	76. Weisz Mózes és Fiaczég.
101. Közgazdasági bank.	92. Weisz Sándor divat-üzlete.

Folyó hó 1-én a forgalomnak átadva volt 94 állomás

sen is bejárta azokat a helyeket, melyet Megsabadított Jeruzsálem-eben leir. A kéziratok közt sonett is van. Hir szerint április 5-én, a költő halála napján, nyilvánosságra hozzák.

A szerelem bolondjai. Satoralja-Ujhelyen febr. hó 16-án egy Likai Károly nevű huszonnyolcz éves fiatal ember oltárhoz vezette Dankóne asszonyt, egy gyöngédszívű 72 éves özvegyet, a ki ezuttal negyedszer rebegte el a holtomiglant. Azt, hogy a menyecske földi javakban nem szűkölködik, talán fölösleges is megírni. A ritka esküvőt oly nagy néptömeg nézte végig, hogy az új párnak alig lehetett utat nyitni. A kíváncsi néptömeg eljenzés közt kísérete lakására a házaspárt.

Sajátságos törvények. Kabyl hazájából egy francia nevelőintézetbe került a szép Fatma. Az új környezet, az új emberek feledtették vele mihamar a régi hazát, a forró délszaki eget, a mohamedán viszonyokat, a koránt és nyelvet. Francia lett nyelvben, szívben, érzelmben. Megkapta a tanítónői oklevelet és nőül ment egy szerelmes francziához. Boldog volt. Egy boros napon azonban elebe állott egy arab s tudomására hozta, hogy — a felesége. Tíz év előtt 750 frankon megvette az apjától s így joga van hozzá. Bontsa hát fel a később kötött házasságot és kövesse otthonába. Az ügy törvényszék elé került. Az első forum, mely csupa mahomedán bírakból állott, mely a korán törvényein állva, az apával kötött szerződés jogosultságát elősmerte, a később kötött házasságot érvénytelennek nyilvánította. Ugyan-így élt a második forum. Nagy zavarban van a harmadik forum, hová most az ügy került, mert el kell ősmernie, hogy a két alsó bíróság jogos alapon áll, de másrészt ez ítélet törvényes elősmérése a lélekviságnak, melyet minden áron el kell fojtani. Az ügy, melyet párisi lapok szellőztettek, méltó feltűnést keltett.

Apróságok.

A hivatás.

Tanár: Láska, láska! Egy pár ismerősöm latin és görög üdvözlő levelet írt nekem, hát a mai napot annak szántam, hogy a nyelvtani hibákat kijavítgassam.

Vitézül.

Bíró (a tanuhoz): Milyen távol volt ön a gyilkosság színhelyétől?

Tanu: Mikor az első lövést tette, öt lépésnyire voltam a gyilkostól.

Bíró: És a második lövésnél?

Tanu: Na — akkor már ötszáz lépésre.

Féltrebeszél.

Orvos: No, jó asszony, a veje erős lázban van. Öntudatán van mindig?

Paraszt asszony: Oh igen, hiszen tegnap is angyalnak nézett engemet.

Orvos: Akkor megis úgy látszik, hogy félrebeszél.

Igaz van.

Fiatal ur (meglepetve egy öreg asszonyhoz):

„De kérem; én azt olvastam a kis hirdetésben, hogy itt ezt a kis szobát egy fiatal özvegy adja ki.“

Öregasszony: „Én vagyok az a fiatal özvegy. Két héttel ezelőtt halt meg az én uram!“

Debreczeni ingatlanok forgalma.

Február 20—27.

Ij. Horváth János veszi Horváth János elepi tanyabirtokát 14,000 frtért.

Kiskoru Gerzon Adrienne veszi Szedlak József és neje Weisz Karolina kadas utcai 1897. sz. házat 20,000 frtért.

Nagy József és neje Pap Zsuzsanna veszik Török András és neje Juhász Zsuzsanna csapókerüti szőlőjét 420 frtért.

Birinyi Imre veszi neje Lada Mária ebesei tanyabirtokát ajándékozás címén 2250 forint értékben.

Nemeti István veszi Nagy Lajos és neje Fenyés Emilia busi-utcai 725. sz. házat 1000 forintért.

Csuhán József és neje Tikász Julianna veszik Varjas Péter és neje Erdei Zsuzsanna késes-utcai 3529. sz. házat 1675 frtért.

Szebeni István és neje Szabó Julianna veszik Tóth Sándorné Szép Terézia teglaskerüti szőlőjét 200 frtért.

Kertész Imre veszi Steinfeld Mihály elepi tanyabirtokát 19,000 frtért.

Nagy Sándor és neje Radó Mária veszik Nagy Erzsébet Papp Lajosné és társai homokkerüti szőlőjét 800 frtért.

Nagy András és neje Gajjas Terézia veszik Stern Jakab és neje Sváb Róza köntöskerüti szőlőjét 800 frtért.

Id. Bagdi József veszi Erdélyi Mihály szőlőjét 1000 frtért.

Balog István és neje Köblös Julianna veszik Csizmadia István és neje Szücs Rozália nyil-utcai 3080. sz. házat 1190 frtért.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.
(Szerkesztőség és kiadóhivatal, — hova **mindenféle közlemény küldendő,** nagy-uj-utca 1702 sz.)

ELADÓ.

A **széchenyi-utcai kertben** a várostól öt percznyi távolságra egy csinosan berendezett s külön bejáratú **biró kert, nyaralóval, konyha, kamara és pinczével** ellátva (89.) 2—3.

ELADÓ.

Értekezhetni: **Dr. Megyery Pál** ügyvéddel Széchenyi-u. 1778. szám.

Eladó ház.

Kis-mester-utcán, az 1382-ik számú ház 42 öl ondódi földével eladó, vagy esetleg május 1-től kiadó.

Értekezhetni kis-hatvan-utca 1420. szám a. (83.) 2—2.

Uj posztó raktár!

Tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy az egész országban oly nagy hírnévnek örvendő

Brassói posztókból

a közelgő tavaszi időnyre nagy választékú raktárt rendeztünk be s azokat a valódi tiszta gyapju minőségben **igen olcsón árusítjuk el**

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

(8.) 45.—

A legújabb és legolesőbb politikai és közgazdasági napilap

MAGYAR UJSÁG.

Laptulajdonos: **DR. FENYVESSY FERENCZ** orsz. képviselő.

Előfizetési árak: Egész évre 12 frt. — Félévre 6 frt. — Negyedévre 3 frt.

A „Magyar Ujság“ jeles politikai, köz- és mezőgazdasági, társadalmi és szépirodalmi cikkeken kívül állandóan két kitűnő regényt közöl.

A „Magyar Ujság“ kiadóhivatala egész éves és féléves előfizetőinek azt az állandó kedvezményt nyújtja, hogy a „MAGYAR UJSÁG“ **valamennyi sorsjegyeire,** melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából állanak és a Magyar leszámítoló és Pénzváltóbanknál letétbe helyezettek, játszanak és évenként és csoportonként **65,** tehát 130 huzásban részesülnek és csoportonként **3 1/2,** tehát összesen **7 millió nyereseményre játszanak.**

A felosztás úgy történik, hogy a „MAGYAR UJSÁG“ mindazon esetben, melyben valamelyik sorsjegyre kihuzatik, a nyereseményösszeg felet előfizetőinek engedi át, olyformán, hogy egyik budapesti kir. közjegyző előtt egész éves előfizetői sorából 30, s féléves előfizetőiből 20 sorsoltatik ki. Ezen 50 előfizető között osztatik szét az egész nyeresemény fele.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a

„MAGYAR UJSÁG“

kiadóhivatala
BUDAPEST, IV. kerület, Gránátos-utca 1. szám.

(91.) 2—4.

„DEBRECZEN“ NYOMDA-RÉSZV. TÁRSASÁG

NYOMDÁJA

(Nagy-uj-utca 1702. számú Konrád-házban.)

teljes új berendezéssel,

elvállal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, bái- és lakadalmi meghívókat és táncrendeket,

kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat

a legizlésebb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére czimezendők.
Uj vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legrégebb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN“,

a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ“ és a „JOGI HETILAP“ is nyomtatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.
Hirdetések a „Debreczen“ cz. lapban a legjutányosabb áron eszközöltetnek.

Birósági nyomtatványok készletben vannak.